

FESTIVAL »IGRAJ SE Z MANO«

V okviru podprojekta je bilo oblikovano in izvedeno:

- priprava in razvoj osrednjega festivala v mednarodni festival Igraj se z mano;
- priprava in razvoj športnega dogodka v mednarodni športno-družabni dogodek;
- priprava in razvoj nacionalnega likovnega natečaja v mednarodni likovni natečaj.

Namen in cilji podprojekta

Podprojekt vključuje otroke in mladostnike s posebnimi potrebami in ostale otroke in mladostnike, ki z medsebojnim druženjem in skupnim ustvarjanjem raztapljajo meje med »hendikepom in normalnostjo« in tako uresničujejo socialno inkluzijo vseh ljudi ne glede na razlike, ki jih kreirajo zakonodaja, politike ter družbena ureditev.

Udeleženci – otroci in mladostniki s posebnimi potrebami, otroci in mladostniki z značilnim razvojem in drugi, tudi odrasli, imajo izjemno priložnost skupnega ustvarjanja, učenja, izkušanja, predvsem pa druženja ne glede na njihove razlike.

Pravica do enakosti se s tem ne le promovira, temveč živi.

Glavni namen festivala »Igraj se z mano« je medsebojno aktivno sodelovanje med otroki in mladostniki s posebnimi potrebami in njihovimi vrstniki z značilnim razvojem. Tovrstni dogodek je slovenski ali celo evropski unikum. V nekaterih glavnih mestih evropskih držav festivale oseb s posebnimi potrebami sicer poznajo, vendar so ti namenjeni bolj ali manj njim samim – niso inkluzivni. Poslanstvo festivala je, da širi svojo sporočilnost – promocijo inkluzivne kulture. Festival se širi na nove lokacije v Sloveniji in tujini. S tem uresničuje tudi del svojih ciljev in poslanstva.

Skozi aktivnosti (kultura, šport, socialne igre, nastopi različnih skupin ...), kjer se udejanja tako medsebojno vključevanje, postane diskriminatorna ločnica, ki tradicionalno deli med »prizadete« in »normalne«, nepotrebna in nefunkcionalna.

Dobra odmevnost tako v zainteresirani in laični javnosti kot tudi medijska odmevnost so vodilo in zaveza za nadaljevanje in nadgradnjo festivala v mednarodni festival leta »Igraj se z mano«. Osnovni cilj festivala je vseskozi enak: promovirati pravico do enakosti in nediskriminacije ter doseči obojestransko neposredno izkušnjo (diskriminiranih otrok, ostalih mladostnikov in množice ljudi, ki se naključno ali ne udeležuje dogodkov v mednarodnem festivalskem letu »Igraj se z mano«).

Festival bo tudi v prihodnje ostal izhodišče za neposredno promocijo, spodbujanje in krepitev inkluzivne kulture, ki jo vidimo kot možno edinole skozi različne oblike socialnega udejstvovanja in spontanega druženja in ne skozi – predvsem za otroke z motnjami v duševnem razvoju – pogosto krivičen izobraževalni proces/sistem, kakršnega poznamo v Sloveniji.

Cilji podprojekta so:

- učenje strpnosti;
- reševanje in upravljanje konfliktnih situacij;
- sklepanje poznanstev in prijateljstev z otroki/mladostniki, ki sodelujejo na festivalskih dogodkih iz Slovenije in tujine;
- učenje o naravi in spodbujanje ekološke zavesti;
- kakovostno preživljanje prostega časa;
- razvoj samostojnosti, skrbi za samega sebe in s tem zmanjševanje odvisnosti od drugih ter pridobivanja različnih znanj in veščin prilagojenega vedenja;
- razvoj spoštovanja do sebe in drugih;
- spoznavanje kulture in tradicije različnih kultur;
- razvoj pozornosti in opazovanja;
- razvoj družbene angažiranosti in asertivnosti;
- učenje likovnih spretnosti, modeliranje, izvajanje gibalnih aktivnosti in kulturno-umetniškega ustvarjanja;
- učenje dela v skupini na osnovi različnih sposobnosti, želja in interesov;
- druženje z vrstniki iz različnih socialnih, kulturnih in jezikovnih okolij;

- soočanje in spreminjanje stališč in predsodkov.

Vsebina in aktivnosti podprojekta

Mednarodno festivalsko leto »Igraj se z mano« zajema več dogodkov oziroma programov.

Mednarodni festival

Festival predstavlja najobsežnejši del projekta in obsega štiridnevno dogajanje na Prešernovem trgu zadnji teden maja. Središče dogajanja je glavni oder (glasba, petje, ples, igra ...), obkrožen s številnimi delavnicami in animacijskimi kotički. Postavljen je tudi manjši lutkovno-gledališki oder. V programu aktivno sodelujejo predvsem mladi iz specializiranih ustanov in večinskih osnovnih šol. Poleg tega so udeleženi drugi obiskovalci informirani preko različnih medijev. Projekt je postal mednaroden, saj festival vsako leto obišejo tudi gosti iz tujih držav.

Festival zajema široko množico ljudi – nekateri so aktivno udeleženi, nekateri o njem le informirani.

Mednarodni športno-družabni dogodek

Športno-družabni dogodek, katerega rdeča nit je tradicionalni nogometni turnir, ni naravnano na rezultate, ki jih pozna tradicionalen športni dogodek. Poudarek je na strpnosti med sodelujočimi, pošteni igri, spoštovanju in sprejemanju potreb drugih. Poleg nogometa ponuja tudi bogato ponudbo drugih športnih udejstvovanj (košarka, odbojka, namizni tenis, baseball ...), animacijski program in številne delavnice. Je enodnevni dogodek, ki se septembra odvija v Parku Tivoli v Ljubljani. Udeležujejo se ga tudi gostje iz tujine.

Mednarodni likovni natečaj

Likovni natečaj je celoletni projekt z natečajnim razpisom v začetku šolskega leta. Otvoritvena razstava se odvija januarja v Cankarjevem domu, kjer vzporedno poteka

tudi bogat kulturno-animacijski program. Razstava nato potuje po številnih lokacijah po Sloveniji in tujini s podobnim kulturno-animacijskim programom. Na zdaj že mednarodnem likovnem natečaju z likovnimi deli otrok in mladostnikov sodelujejo vrtci, šole in specializirane ustanove, tako od doma kot iz tujine.

Potujoča razstava likovnega natečaja in mednarodni kulturno-likovni dogodek

Razstava v okviru likovnega natečaja je v treh letih trajanja podprojekta obiskala različne kraje po Sloveniji, Avstriji in Italiji. Z gostovanjem razstave želimo širiti inkluzivno sporočilo festivala, spodbujati druženje in skupno ustvarjanje.

Prva mednarodna likovna razstava (mednarodni kulturno-likovni dogodek) je bila izvedena januarja 2011 v Cankarjevem domu v Ljubljani.

Postavljanje razstav in mednarodne likovne razstave sledijo načelu, da otroci iz ustanov, ki so sodelovale na natečaju, sami postavljajo razstavo. Sočasno poteka tudi bogat kulturni, ustvarjalni, glasbeni in zabavni program.

Metode in oblike dela

Za vse navedene dejavnosti festivala so značilne pestre in raznolike metode in oblike dela, prilagojene različnim aktivnostim. Najpogosteje se uporabljajo delavnice, diskusije, individualni razgovori, aktivni, predavanja, predstavitve, izkustveno učenje, simulacije idr. Med oblikami dela pa so najpogostejše športne aktivnosti, likovno izražanje, dramsko izražanje, lutkovno izražanje, glasbeno izražanje, plesno izražanje, socialne igre, različni poligoni (varnost, spretnost, znanje ...), igra skozi didaktične igrače in didaktične namizne igre, ročne delavnice, praktične delavnice (popravljanje koles, izdelava okvirjev ...), praktične aktivnosti (jadranje, izdelava pohodne palice ...), fotografija in ustvarjanje filmov.

Festival je prerasel v mednarodno festivalsko leto, to je bil cilj in je hkrati model, da se inkluzivna kultura širi in živi čez celotno leto. S tem ozavešča družbo, kako pomembna je odprtost in ozaveščenost družbe o enakopravni vključenosti oseb s

posebnimi potrebami na vseh področjih delovanja družbe. Poleg osrednjega festivala, ki se že tradicionalno odvija v središču slovenske prestolnice in dveh tematsko obarvanih dogodkov (športni in likovni), se med celotnim letom odvijata internacionalno, nacionalno in lokalno dve pomembnejši aktivnosti, ki dejansko prehajata v vse pore družbenih skupin in aktivnosti. To sta likovni natečaj in potujoča razstava z otvoritvenimi dogodki.

Odmevi na festival

- Festival je bil leta 2010 v povezavi z EVS (Evropska prostovoljna služba) leta 2011 izbran za predstavnika Slovenije ob evropskem letu prostovoljstva. Predstavitel festivala je bila maja 2011 v Antwerpnu, udeležila pa sta se ga predstavnik Zavoda Janeza Levca in grški prostovoljec.
- Evropska nagrada HANDINNOV EUROPE: nagrada za dobre prakse dela z mladimi invalidi – socialnega vključevanja mladih invalidov v izobraževanje, delo in družbeno življenje nasploh. Nagrado prejme ena organizacija iz vsake članice EU. Za Slovenijo je nagrado prejel Zavod Janeza Levca za festival »Igraj se z mano«.
- Tool Fair, La Palma, Kanarski otoki: Zavod Janeza Levca je bil novembra 2008 povabljen na »Tool Fair« za predstavitev projekta »Igraj se z mano«. »Tool Fair« poteka vsako leto v okviru Evropske komisije, kjer iz vsake države EU na predlog nacionalnih agencij ena do dve organizaciji predstavi najbolj inovativne načine dela z mladimi.

Sodelujoči v podprojektu

Od leta 2009 je bilo v osrednji festival, ki se je odvijal v Ljubljani, vključenih 49 šol, zavodov in nevladnih organizacij, leta 2010 pa tudi z dodatno lokacijo v Mariboru za en dan že 135. Leta 2011 sta se priključili še dve novi organizaciji, ki bosta poskrbeli za organizacijo na Koroškem (Sožitje Muta) in Gorenjskem (OŠ Poldeta Stražišarja Jesenice). Projekt je postal mednaroden, saj vsako leto festival obišejo tudi gosti iz

tujih držav, leta 2011 na primer iz Avstrije, Srbije, Velike Britanije, Hrvaške, Kosova, Italije, Litve in Poljske.

V likovni natečaj je leta 2009 prispevalo 57 šol, zavodov in drugih organizacij z več kot 700 likovnimi deli, leta 2010 pa že 209 udeleženi ustanov z več kot 3500 likovnimi deli. Leta 2010 je razstavo z dogodkom (mini festival) gostilo 27 novih lokacij oz. lokalnih organizatorjev (šole, zavodi, galerije, knjižnice ...), do maja leta 2011 pa 18 razstav z mini festivalskim dogodkom. Razstava v okviru likovnega natečaja je v treh letih trajanja podprojekta obiskala 27 krajev po Sloveniji, Avstriji in Italiji.

Z letom 2011 oba tematsko obarvana dogodka dobita z novima lokacijama osrednjo vlogo in možnost napredovanja. S Cankarjevim domom in Parkom Tivoli je možno festivalske dogodke razvijati tako na ravni kakovosti kot na ravni obsega. To nam potrjuje že uspešno izveden mednarodni likovno-kulturni dogodek januarja 2011 v Cankarjevem domu. Predvidoma konec avgusta 2011 pa bo organiziran 4. mednarodni športno-družabni dogodek z več kot 20 pripravljenimi športnimi in družabno-gibalnimi aktivnostmi in udeležbo z vsaj 25 različnimi ustanovami ter približno 500 udeleženci. Že v preteklem letu je bilo na 3. mednarodnem športno-družabnem dogodku udeleženi 12 ustanov z 250 udeleženci.

Pomemben del je mednarodno sodelovanje. Potujoča razstava je že bila postavljena v Celovcu (Avstrija) in Trstu (Italija), v načrtu je še nekaj lokacij: Obrenovac (Srbija) in Linkeage College – Velika Britanija.

Na vseh osrednjih in večjih dogodkih je prisotnost prijateljev iz tujih držav nujna, celo več, je samoumevna. Številke iz leta 2009 kažejo, da je bilo na vseh dogodkih festivala vključenih 41 udeležencev iz 12 organizacij, leta 2010 je bilo 34 udeležencev iz 10 organizacij, vendar je to leto sodelovalo tudi 22 prostovoljcev iz 15 držav, ki so pomagali v različnih aktivnostih festivala. Leta 2011 je festival obiskalo 67 udeležencev iz 21 ustanov v 7 državah ter 20 prostovoljcev iz 13 držav.

Ocenjujemo, da je v okviru celotnega mednarodnega festivalskega obdobja »Igraj se z mano« 2010 neposredno sodelovalo najmanj 10.000 ljudi (predvsem otrok in

mladostnikov, ki so bili bodisi izvajalci programa bodisi udeleženci različnih dejavnosti). Festival je v treh letih obiskalo (aktivno ali pasivno) vsaj 50.000 ljudi. Za vsakega izmed dogodkov »Igraj se z mano« je bilo v sodelovanje povabljenih več kot 900 različnih šol, zavodov in drugih inštitucij.

Za informiranje ljudi preko medijev je leta 2010 poskrbelo 12 televizijskih hiš, 18 radijskih postaj, 15 tiskanih medijev in 54 spletnih strani ter 300 plakatnih mest. Znana medijska hiša je na podlagi tega ocenila, da je bilo v treh letih o festivalskih dogodkih informiranih več kot 250.000 ljudi.

Pri pripravi podprojekta je vključenih veliko strokovnjakov z mnogoterih področij – šolstva, nevladnih organizacij in sociale. Večina med njimi se posredno ali neposredno ukvarja s področjem skrbi za otroke/osebe s posebnimi potrebami.

Pri pripravi in izvedbi programov v okviru podprojekta je skupaj sodelovalo **100** strokovnih delavk oziroma delavcev iz Zavoda Janeza Levca.

Skupaj so bili v podprojekt in njegovo pripravo in izvedbo vključeni **304** učenci z odločbo o usmeritvi oziroma otroci in mladostniki s posebnimi potrebami. Poleg tega so bili v izvedbo nekaterih delov programa vključeni starši vključenih otrok.

Kot zunanji partnerji je sodelovalo 168 organizacij.

Strokovna skupina podprojekta: Boštjan Kotnik, mag. Matej Rovšek, Nina Ahčin, Barbara Marič, Tina Verbič, Andreja Hribernik, Julija Čeru, Nina Babnik in Borut Horvat.